

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ POVIJESTI

Osmi razred

ŠKOLSKA GODINA: 2012. / 2013.

Srijeda, 6. veljače 2013.

13:00 – 14:00 sati

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

54	
----	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI TESTA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____

2. _____

3. _____

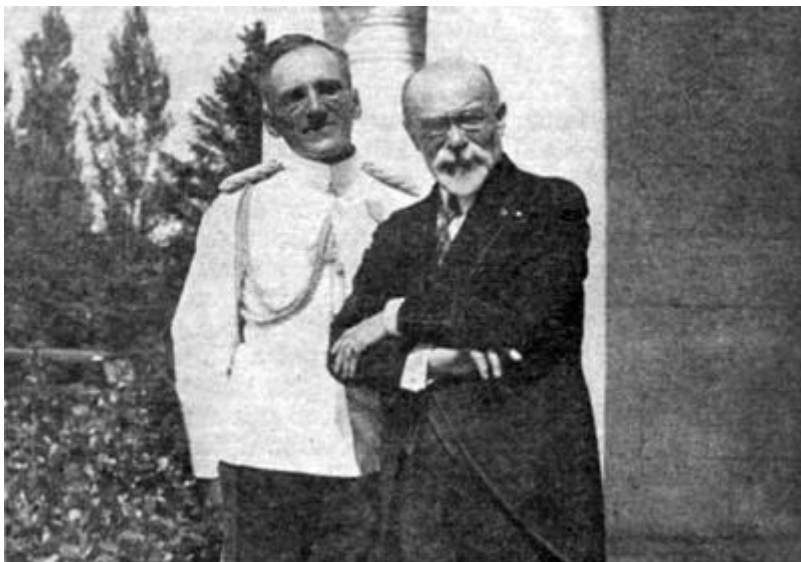
(MJESTO I NADNEVAK)

NAPUTCI:

- 1. Zadatke rješavate 60 minuta.**
- 2. Pišete plavom ili crnom kemijskom olovkom.**
- 3. Odgovore u testu upisujete na za to predviđena mjesta.**
- 4. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati.**
- 5. Osobna i zemljopisna imena (i prezimena) pišite izvorno.**
- 6. Zadatci s kratkim slobodnim odgovorom na kraju testa rješavaju se uz pomoć koncepta: nakon formuliranja konačnog odgovora na konceptu, odgovor se prepisuje u test. Jednom upisan odgovor ne može se prepravljati. Konačan odgovor upisuje se u test čitkim pisanim slovima, a osobna i zemljopisna imena (i prezimena) pišu se izvorno. Učenik je dužan predati u koverti uz test i koncept.**

I. U zadacima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora.

1. Kako se zvao francuski ministar vanjskih poslova (na slici desno) koji je ubijen 1934. godine u atentatu na jugoslavenskog kralja Aleksandra u Marseillesu?

1	
---	--

- A. Georges Clemanceau
- B. Vittorio Orlando
- C. Ferdinand Foch
- D. Louis Barthou

2. Koju je njemačku oblast na zemljovidu označenu brojem 8 nakon Prvoga svjetskog rata okupirala Francuska?

1	
---	--

- A. Alsace-Lorraine
- B. Eupen-Malmedy
- C. Saar
- D. Memel

3. Koji se hrvatski političar 1925. godine odlučio za veliki politički zaokret priznavši monarhiju i Vidovdanski ustav?

1	
---	--

- A. Ante Trumbić
- B. Vladko Maček
- C. Stjepan Radić
- D. Svetozar Pribićević

4. Koja je od navedenih zemalja postala nezavisnom državom nakon Prvoga svjetskog rata?

1	
---	--

- A. Albanija
- B. Bugarska
- C. Estonija
- D. Rumunjska

5. Kako glasi prvi naziv države nastale 1. prosinca 1918. godine ujedinjenjem Države SHS i Kraljevine Srbije?

1	
---	--

- A. Kraljevina Jugoslavija
- B. Kraljevstvo Srba, Hrvata i Slovenaca
- C. Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca
- D. Kraljevina Slovenaca, Hrvata i Srba

6. Pročitajte ulomak iz izvornoga povijesnog teksta. Zaokružite tko je autor ove izjave?

1	
---	--

„Posve je svejedno da li sjedim u malom zatvoru ili u velikoj tamnici koja se zove Hrvatska.“

- A. Stjepan Radić.
- B. Ante Pavelić
- C. Milan Šufflay
- D. Ante Trumbić.

II. U sljedećim zadacima poredajte kronološki navedene činjenice, događaje, procese ili osobe, upisivanjem rednih brojeva od 1. do 5. na praznu crtu iza slova, tako da 1. označava najstariji, a 5. najmlađi.

7. Poredajte kronološki po nastanku navedene političke stranke, koaliciju i pokret.

2

- A. _____ Hrvatska republikanska seljačka stranka
- B. _____ Hrvatska pučka seljačka stranka
- C. _____ Ustaša-hrvatska revolucionarna organizacija
- D. _____ Seljačko-demokratska koalicija
- E. _____ Hrvatska seljačka stranka

8. Poredajte kronološki navedene pojmove po nastanku.

2

- A. _____ Krfska deklaracija
- B. _____ Svibanjska deklaracija
- C. _____ Manifest cara Karla I.
- D. _____ Ženevska deklaracija
- E. _____ Rapalski ugovor

9. Poredajte kronološki navedene događaje.

2

- A. _____ prvi let preko Atlantika
- B. _____ snimanje prvog hrvatskog filma „Brcko u Zagrebu“
- C. _____ otkriće Tutankamonove grobnice
- D. _____ nesreća putničkog cepelina Grof Hindenburg
- E. _____ Lavoslav Ružička dobio Nobelovu nagradu

III. U sljedećim zadacima povežite međusobno srodne pojmove upisivanjem slova na praznu crtu iza broja. Dva od ponuđenih pojmova nemaju svoj adekvatan par i nigdje se ne pripisuju.

10. Pridružite pojmovima odgovarajuće osobe.

3

- 1. _____ „Bela Ruka“
  - 2. _____ Krfska deklaracija
  - 3. _____ Hlebinska škola
  - 4. _____ Crveni križ
  - 5. _____ Jastrebarsko
- A. Nikola Pašić
  - B. Alfred Nobel
  - C. August Cesarec
  - D. Aleksandar Karađorđević
  - E. Henry Dunant
  - F. Krsto Hegedušić
  - G. Vladko Maček

11. Pridružite imena gradova pojedinim banovinama.

3

- 1. _____ Zagreb
- A. Vardarska banovina

2. ____Banja Luka	B. Drinska banovina
3. ____Sarajevo	C. Primorska banovina
4. ____Dubrovnik	D. Dravska banovina
5. ____Split	E. Savska banovina
	F. Vrbaska banovina
	G. Zetska banovina

12. Pridružite osobama srodne pojmove.

3	
---	--

1. ____Jakov Gotovac	A. Bombaški proces
2. ____Pablo Picasso	B. Rijeka
3. ____Josip Broz Tito	C. Namjesništvo
4. ____Ante Pavelić	D. Ero s onoga svijeta
5. ____Gabriele D'Annunzio	E. jazz
	F. Guernica
	G. Hrvatska stranka prava

13. Povežite izume, tehničke pronalaskе i pothvat s odgovarajućim osobama.

3	
---	--

1. _____ penicilin	A. Amelia Earhart
2. _____ film	B. Alessandro Volta
3. _____ teorija relativnosti	C. Alexander Fleming
4. _____ prelet Atlantskog oceana	D. Alfred Nobel
5. _____ dinamit	E. Albert Einstein
	F. Nikola Tesla
	G. braća Lumiere

14. Povežite činjenice s odgovarajućim godinama.

3	
---	--

1. _____ Münchenski puč	A. 1921.
2. _____ Hitler je postao njemački kancelar	B. 1922.
3. _____ „Marš na Rim“	C. 1935.
4. _____ uvođenje programa Nova ekonomska politika (NEP)	D. 1923.
5. _____ Lenjinova smrt	E. 1928.
	F. 1933.
	G. 1924.

IV. U sljedećim zadatcima dopunite rečenice tako da na praznu crtu upišete odgovarajuću riječ ili broj.

V.

15. Njemačka država se od 1919. godine po mjestu donošenja ustava naziva još i

1	
---	--

_____.

16. Već 1915. tajnim _____ zemlje Antante obećali su Italiji dio istočne obale Jadrana.

1

17. Dokument iz 1932. godine u kojem su predstavnici hrvatske političke oporbe osudili kraljevu diktaturu, srpsku hegemoniju i zatražili povratak na stanje od 1918. naziva se

_____.

18. Djelo „Povijest Hrvata u doba narodnih vladara“ napisao je povjesničar

_____.

1

19. Godine _____ je obilježena proslava tisućite godišnjice postanka Hrvatskog kraljevstva.

1

1

VI. U sljedećim zadacima proučite povijesne izvore i kratko odgovorite na postavljena pitanja.

20. Proučite ulomak iz izvornog povijesnog teksta i odgovorite na pitanja.

„Vlada Njegovog Veličanstva gleda s naklonošću stvaranje židovske nacionalne države u Palestini...no neće učiniti ništa što bi oštetilo građanska i vjerska prava nežidovskih naroda u Palestini

A. Vlada koje države je stajala iza ove izjave?

1

B. Koji je naziv ove izjave?

1

C. Kako se naziva nacionalni pokret Židova kojemu je bio cilj stvaranje židovske države u Palestini ?

1

21. Proučite ulomak iz teksta i odgovorite na pitanja.

„U tom momentu on je zbilja potegao revolver. Ministar Vujičić, koji sjedi iza njega u ministarskoj klupi, hvata ga za ruku u nakani, da ga spriječi da puca. (...). Prvi hitac pogodio je Pernara i to jedan centimetar iznad srca (...).“

A. U kojoj se ustanovi/instituciji dogodio događaj opisan u tekstu?

1	
---	--

B. Kojeg se datuma (i godine) zbio događaj opisan u tekstu?

1	
---	--

C. Navedi ime i prezime osobe koja je pucala iz revolvera?

1	
---	--

VII. U sljedećim zadacima odgovorite ukratko na pitanja o pojmovima.

22. Navedite pojam na koji se odnosi sljedeće značenje:

A. Sustav upravljanja iz jednog središta, u kojem je usredotočena sva vlast u državi.

1	
---	--

B. Britanska zajednica naroda u koju se preobrazio Britanski Imperij nakon Prvoga svjetskoga rata.

1	
---	--

C. Ugovor Svete Stolice s nekom državom, kojim se uređuje položaj Katoličke crkve u toj državi.

1	
---	--

---

23. Navedite pojam na koji se odnosi sljedeće značenje:

A. Tržište vrijednosnih papira (obveznica, dionica i sl.) i novca.

1	
---	--

B. Pokret koji teži za pripajanjem matičnoj zemlji područja na kojima živi stanovništva istog podrijetla ili jezika, kao pojam nastao u Italiji u 19. stoljeću.

1	
---	--

C. Zahtjev za promjenom versajskog mirovnog ugovora nakon Prvoga svjetskog rata; težnja da se vrate izgubljene pozicije ili teritorij.

1	
---	--

VIII. U sljedećim zadacima s kratkim slobodnim odgovorom navedite i ukratko opišite ili objasnite traženu činjenicu.

24. Nakon Prvoga svjetskog rata Sjedinjene Američke Države doživjele su velik uspon u pozadini kojeg je bio i stabilan demokratski sustav.

A) Tko je bio američki predsjednik u trenutku završetka Prvoga svjetskog rata? (navedi puno ime i prezime)

1	
---	--

B) Navedite imena dviju političkih stranaka koje su se u Sjedinjenim Američkim Državama izmjenjivale na vlasti te navedite nazive ustanova (institucija) koje su na čelu američke izvršne, zakonodavne i sudske vlasti.

4	
---	--

---

25. Velika gospodarska kriza 1929.-1933. strahovito je pogodila Njemačku, a broj nezaposlenih ubrzano je rastao. Krizu je iskoristio nacistički vođa Adolf Hitler kako bi preuzeo vlast.

A) Navedi naslov i na njemačkom i na hrvatskom jeziku djela Adolfa Hitlera u kojem je izložio nacistički program.

1	
---	--

B) Navedi glavne ideje i ciljeve nacističkog pokreta.

4	
---	--
